

Děti z Dětského domova v Jablonném už chodí po historickém schodišti

03. 09. 2009 00:00

[id:8659|autor:Mgr. Langer Jiří|email:jiri.langer@kraj-lbc.info|telefon:485 226 302|mobil:|aktualizace:]

Statutární náměstkyně hejtmana LK Lidie Vajnerová a náměstek hejtmana pro školství Radek Cikl včera slavnostně přestřihli pásku před dvěma nově rekonstruovanými historickými schodišti v Dětském domově v Jablonném v Podještědí. Ten sídlí v bývalém zámku Nový Falkenburk. V první etapě oprav opěrných zdí bylo také kompletně zrekonstruováno hlavní historické schodiště za cca <?xml:namespace prefix = st1 />7 miliónů Kč.

([menší rozlišení](#))

„Byla to složitá práce, kterou jsme vykonali za dobré součinnosti památkářů, ale domnívám se, že se všem zúčastněným velmi povedla,“ zhodnotil ředitel DD Vlastimil Faltýnek.

Dětský domov sídlí od roku 1966 v krásném zrekonstruovaném zámečku na okraji města Jablonného v Podještědí.

„Žije v něm 48 dětí ve věku od 3 let do 20 let. Jeho účelem je výchova a vzdělávání dětí a jejich postupné začlenění do běžné společnosti. Součástí tohoto dětského domova je i Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc „Hvězdička“, kde jsou děti, které se ocitly v krizové situaci. Tuto řešíme společně ve spolupráci s péčí o dítě a samotnými rodiči,“ doplnil ředitel.

([menší rozlišení](#))

„Jen málokomu se podaří bydlet na zámku, proto si toho važte,“ pozdravil s úsměvem náměstek hejtmana pro školství Radek Cikl přítomné děti, které účastníkům zahájení předvedly zajímavá kulturní vystoupení.

Něco z historie

Na místě dnešního zámku snad stála tvrz, která zanikla již před 15. stol. Až v roce 1901 koupil zámek liberecký továrník Mořic Liebieg, který provedl ne příliš citlivé úpravy exteriéru i interiéru zámku, jak se nám téměř dochovaly dodnes.

Dnes je zámek v majetku Libereckého kraje a sídlem dětského domova.

„Domov je zde od roku 1966, kdy byl přestěhován z asi 20 km vzdáleného Kamenického Šenova, z důvodu havarijního stavu tamní budovy. První zmínka o současné budově DD je již z roku 1572, kdy zde bydlel pan Jindřich Berka z Dubé a z Lipého na Jablonném a Novém Falkenburku (což je také původní název zámku). Od této doby prošel zámek různými úpravami, sloužil jako panské sídlo i jako sýpka. Posledním majitelem byla rodina továrníka Liebiega, která nechala zámek na počátku století zrekonstruovat do současné pseudobarokní podoby. Mnohé z tohoto se dochovalo do současné doby – například nádherná kachlová kamna a stropní malby ze 17. století. Součástí zámku je také velký areál a Oranžerie,“ vyprávěl návštěvníkům historii ředitel.

(menší
rozlišení)

Budova Dětského domova je po nákladné celkové rekonstrukci, která byla vedena jednak se záměrem předělat domov na rodinný typ a jednak se snahou o zachování historických památek a nenarušením stavitelského slohu. Domov tvoří celkem 6 rodinných skupin, z nichž jedna rodinná skupina je zařízena bezbariérově a vzhledem k tomu, že do sklepa a do vyšších pater je zavedena posuvná plošina, je stejně tak přístupna většina zámku.

Jak žijí děti na zámku vypráví ředitel DD Vlastimil Faltýnek:

(menší
rozlišení)

„V současné době je v domově 48 dětí. Počet chlapců a děvčat je přibližně stejný. Stejně tak počet romských a neromských dětí, přičemž ovšem mírně převažují neromské děti. Děti navštěvují mateřskou školu, základní a speciální školu, program pomocné školy a SOU, OU a SŠ.

„V současné době máme tedy 6 rodinných skupin, kde je vždy maximálně 8 dětí. Velký důraz klademe na školní přípravu dětí, neboť školní úspěch považujeme za jeden ze základů jejich dalšího aktivního zapojení do společnosti. Snažíme se děti vést k odpovědnosti a samostatnosti při vypracování domácích úkolů, opakování učiva. Pravidelnou přípravou také posilujeme jejich školní návyky. Vychovatelé pomáhají starším dětem s vysvětlením látky. Význam přikládáme i studiu jazyků a dovednosti obsluhovat počítač. Z tohoto důvodu jsou na každé rodinné skupině alespoň dva počítače, děti také mají volný přístup k Internetu. Zvláštní péči vyžadují romské děti, které přišli do DD přímo z terénu. Tyto mívají velké problémy s českým jazykem, který do příchodu do našeho zařízení mnoho nepoužívali. Z tohoto důvodu pak neprospívají i v ostatních předmětech. Také mnohdy

(menší
rozlišení)

nemají pozitivní náhled na vzdělání., nevnímají je jako prostředek vedoucí k jejich osobnostnímu rozvoji a ke zvýšení budoucí životní úrovně. Jiný problém tvoří romské děti, které vyrůstaly od dětství v ústavech – mají malé ponětí o romské kultuře a mnoho se také ke svému rómství nehlásí. Pro tyto děti využíváme různé aktivity, například literární soutěž Romano Suno, odebíráme romské časopisy a noviny,..

V naší práci má významné místo také volný čas našich dětí. Tento je nutné naplňovat co největší možnou mírou aktivních činností. Vhodné jsou sport, celodenní vycházky do okolí, výlety do větších měst, ... V DD jsou vedeny zájmové kroužky jako například výtvarný, dramatický, vaření, míčové hry, stolní tenis, turisticko-ekologický. Více ovšem

(menší
rozlišení)

upřednostňujeme využití zájmových aktivit mimo DD. Děti chodí do atletického oddílu, oddílu kopané, oddílu odbíjené, basketbalu a jiných sportovních oddílů, navštěvují LŠÚ, městskou knihovnu. Zde alespoň mohou trávit volný čas přirozeně mezi svými vrstevníky z rodin. Mimo to využíváme také tělocvičny základní školy, kam chodíme hrát různé míčové hry, v DD máme zázemí pro stolní tenis a přímo v areálu DD je hřiště na kopanou.

Neméně důležité je vytvářet celkové pozitivní emocionální klima v domově, vytvářet příjemné, estetické a čisté prostředí na rodinných skupinách.

Při stravování dětí bereme v úvahu následující – děti se podílejí na tvorbě jídelního lístku, mohou si vybrat pouze část jídla a mohou jídlo odmítnout celé, při odpoledních svačinách a večerích se podílejí na přípravě jídla, také jsou samozřejmě vedeni k čistotě a hygieně před jídlem.

Při organizaci výchovné práce vycházíme z předpokladu, že jeden z největších problémů, které se objevují při odchodu našich dětí do samostatného života je jejich nedostatečná připravenost na nový způsob života, který je často zcela odlišný od života v DD. Velké problémy mívají mnohdy děti s penězi, neumí hospodařit a mnohdy také mívají problémy v péči o sebe. V tzv. sebeobslužné činnosti, která učí děti základní osobní péči a samostatnosti, což jistě napomáhá jejich pozdějšímu bezproblémovému zařazení do společnosti, je v našem DD nechán větší prostor pro domácí práce. Naše děti si například samy žehlí své osobní prádlo, perou si, pečují o čistotu a pořádek na pokojích, provádějí drobné opravy šatstva, připravují si některá jídla, ...

Sebeobslužná činnost ve své podstatě – přípravou dětí na samostatný život ovšem musí prolínat všemi složkami výchovné práce. Vychovatelé musí znát individuální potřeby a možnosti svých dětí a podle toho volit správné postupy a prostředky.

Při sledování televize v průběhu dne je nutné přistupovat k tomuto problému tak, aby se děti jednak učily výběrovosti (po skončení žádaného programu vstanou a půjdou dělat něco jiného) a jednak je nutné o sledovaných pořadech s nimi hovořit – především o realitě a mravním ponaučení. Také je velice důležité vyrovnávat pasivní sledování televizních programů aktivní činností, především pohybovými aktivitami. Je možné využití videa, zejména ke sledování vzdělávacích či přírodopisných programů. Tato výchovná činnost by neměla tvořit příliš velkou část celkové výchovné činnosti, je vhodné nabízet dětem jiné zajímavé alternativy trávení volného času.

V téměř každém DD se často hovoří o režimových činnostech. Tímto myslíme činnosti pravidelně se odehrávající zejména v době ranního vstávání, hygieny, přípravy na večeři, večerní úklid osobních věcí, ... Tato denní období by měla probíhat v klidu, bez většího množství záporných emocí, ovšem s důsledným kladením požadavků na děti. Neboť zde vznikají důležité hygienické, opečovatelské a jiné návyky. Ke kontrole kladených požadavků se ovšem musí přistupovat opatrně, neboť každé dítě má nárok na určitou intimitu, jejíž porušování vede k oslabování oboustranně důvěryhodného vztahu mezi vychovatelem a vychovávaným. Nejdůležitější částí těchto činností je zřejmě hygienická péče.

Musí být systematická a důsledná. Také je nutné všem dětem zajistit dostatek pocitu intimity a domáckosti při jejím provádění.

Náš domov se pravidelně účastní také několika volnočasových aktivit. Jedná se například o olympiádu dětských domovů ČR v atletice a míčových hrách, kterou zaštiťuje FICE (mezinárodní organizace sdružující pracovníky z prostředí náhradní péče), účastníme se nejen regionálních kol, ale spolupodílíme se také na organizaci celostátního i mezinárodního kola. Děti z našeho domova dosahují v této soutěži vynikajících výsledků a umístěních. Další akcí je „Nejmilejší koncert“, což je soutěžní přehlídka v umělecké oblasti. My se zúčastňujeme především v kategoriích skupinový tanec a divadelní představení. Mimo to jezdíme na různé turnaje v kopané, odbíjené a vybíjené.

V průběhu jarních prázdnin vyrážíme všichni lyžovat na hory, ovšem lyže – hlavně běžky – nenecháváme v klidu ani během celé zimy. To se jezdí do Jizerských hor, nebo jen tak po okolí. O letních prázdninách zase vyrážíme na tábory, většinou je to jeden až dva pobyty na horách (v Krkonoších), a další 2 pobyty v okolí. Některé děti jezdí na tábory určené i pro děti z rodin.

DD spolupracuje také s logopedickou ambulancí v Liberci a s pedagogicko – psychologickou poradnou tamtéž.

Další aktivitou je péče o rozšiřování odborné způsobilosti našich zaměstnanců. Již několikrát jsme ve spolupráci s okolními domovy uspořádali sérii seminářů pro naše pracovníky, témata přednášek byla zaměřena většinou na praktické dovednosti a znalosti z oborů pedagogiky a speciální pedagogiky. Účastníci vždy museli vypracovat závěrečnou práci – například odborně zpracovat anamnézu dítěte. Také často posíláme zaměstnance na různá školení a semináře, nakupujeme odbornou literaturu a odebíráme časopisy (Speciální pedagogika, Vychovatel, Děti a my,..), podporujeme studující – úpravou pracovní doby, osobním ohodnocením, volnem na zkoušky.

Snažíme se zařazovat prvky rodinné výchovy do naší práce. Sem patří například zavedení rodinných rozpočtů, zahrnujících všechny možné výdaje – kapesné, nákup oblečení, fond na opravy, na výlety a vstupné, na nákup vybavení rodinných skupin a různého materiálu i pomůcek. Děti by měli být zapojeny do tvorby tohoto rozpočtu a také by měly vědět, kde a za co se kolik utratí. Tak získají alespoň základní přehled o hospodaření a obecných hodnotách věcí. Také se snažíme vytvořit určité zázemí na rodinných skupinách, které by nahrazovalo kuchyňky. Zde si děti budou moci připravovat vlastní jídla, především svačiny a víkendová jídla. Každá rodinná skupina má také svůj sklad, do kterého si může uskláňovat kola, lyže a další věci.

Snažíme se více zapojovat do dalšího života našich dětí, neboť někteří po odchodu z našeho zařízení mají pouze nejnutnější vybavení a minimální zázemí. Všem se samozřejmě snažíme najít práci a bydlení na solidní úrovni, ale mladý člověk v 18–ti až 20–ti letech toho nepochybně potřebuje mnohem více. V našich současných možnostech lze zatím pomoci nákupem nezbytného vybavení a dále pomáhání radou, činností. Víme však, že to mnohdy nestačí, proto této oblasti chceme věnovat ještě více pozornosti.“